

DE BEUK M ERIN

OET

Marjan Minnesma (Urgenda) en
Victor van der Chijs (Deltalings)

'Ik mis een overheid die een gedeeld beeld uitdraagt van waar we over dertig jaar willen staan met de industrie in Nederland'

'Het Rotterdamse Haven Industrieel Cluster is een superbelangrijk gebied. Als je hier de benodigde versnelling in de energie- en grondstoffentransitie kunt bereiken, trek je de rest van Nederland mee. Het belang van deze regio is dus groot', zeggen Marjan Minnesma, oprichter en directeur van Urgenda, en Victor van der Chijs, voorzitter van Deltalinqs. Het versnellen van de transitie vraagt om leiderschap in Den Haag, maar ook in Rotterdam, vinden beiden.

Als oprichter van Urgenda werd Marjan Minnesma een van Nederlands bekendste klimaatactivisten. 'Dat beeld van activist klopt niet helemaal', geeft Marjan meteen aan. 'Urgenda wil ontwrichtende klimaatverandering en het verlies van biodiversiteit voorkomen. Dat doen we vooral sámen met organisaties en bedrijven. Veel mensen kennen Urgenda van de klimaatzaak (zie kader) maar we zijn vooral bezig met de oplossingen. Daarbij gaan we náást de bedrijven staan en niet ertegenover. We werken data-gedreven en wetenschappelijk aan transitiekunde, en onze kennis over de transities willen we op een goede manier overdragen aan bedrijven en overheden.'

2050 is te laat

Die kennis mag je gerust alarmerend noemen. Wie nog denkt dat we tot 2050 kunnen wachten met klimaatneutraliteit, heeft het mis, stelt Marjan. 'Uit alle modellen blijkt dat ons "koolstofbudget" binnen tien jaar op is. Als we CO₂ blijven uitstoten tot 2050, gaat de opwarming van de aarde naar de 2,5 graden Celsius. We kunnen dat veel beter vóór zijn. Het kán nog: windturbines leveren steeds meer megawatts en bedrijven vervroegen hun

klimaatplannen. Daarom moeten we nú meer wind-op-zee en meer waterstofproductie realiseren, en keuzes maken. Bijvoorbeeld dat we in Nederland minder kunstmest maken, maar wel veel groene ammoniak voor de scheepvaart. Er zal ook een grote omvorming van de huidige aardolieraffinaderijen moeten komen, of ze moeten stoppen met hun activiteiten.'

Maatschappelijke impact

Volgens Marjan moeten we zo snel mogelijk stoppen met fossiele activiteiten. 'De fossiele industrie investeert weliswaar in hernieuwbare energie, maar mondjesmaat en deels voor de Bühne. Zo rekken ze hun voortbestaan.' Victor van der Chijs, voorzitter van Deltalinqs, reageert: 'Dat ben ik niet met je eens. Ik voel veel veranderen en zie dat veel bedrijven niet alleen naar de economische bijdrage, maar ook heel nadrukkelijk naar hun maatschappelijke impact kijken. Misschien wordt Shell wel het grootste waterstofbedrijf van de wereld. Ze zijn nu al de grootste investeerder in de verduurzaming van Nederland. Maar ik ben het met je eens dat je in deze transitie niet alles aan de markt kunt overlaten; we hebben hier ook de overheid bij nodig.

En dan het liefst in Europees verband, zodat bedrijven niet geneigd zijn om weg te trekken uit Nederland. Wat ik mis is een overheid die een gedragen beeld heeft van waar we over dertig jaar willen staan met de industrie in Nederland. Daardoor is het heel moeilijk voor individuele bedrijven én als belangenvereniging om na te gaan of je de juiste dingen doet. Hoe zorgen we er nu voor dat we in Nederland én koploper blijven én geen bedrijven weggagen? We moeten snel beslissingen nemen om een voorsprong te pakken.'

Crisisaanpak is nodig

'Hier in het Rotterdamse havengebied voelt het overgrote deel van de bedrijven dat ze moeten veranderen', vervolgt Victor, 'en vaak doen ze dat ook al. Maar nu ze eenmaal de omslag maken, stokt het vanwege veel te ingewikkelde regels, ontbrekende kaders en vertragingen in vergunningverlening. In de wetenschap dat Rotterdam cruciaal is in de transitie, moeten we echt meer tempo maken en hebben we een crisisaanpak door de overheid nodig.' Marjan: 'Inderdaad, de beuk moet erin. Wat we in de afgelopen twee jaar hebben geleerd van de coronacrisis en de energiecrisis, is dat als we

Victor van der Chijs is voorzitter van Deltalinqs. Daarvoor was hij acht jaar bestuursvoorzitter van Universiteit Twente. Naast zijn rol bij Deltalinqs heeft hij een aantal nevenfuncties in bestuur en toezicht.

Marjan Minnesma is directeur en oprichter van Urgenda, de landelijke organisatie voor duurzaamheid en innovatie die Nederland sneller duurzaam wil maken. Ze verwierf landelijke bekendheid door het winnen van een rechtszaak tegen de Nederlandse staat, waarin de rechter de staat opdroeg meer actie te ondernemen tegen klimaatverandering.

‘Natuurlijk gaan er dingen fout als je haast hebt. Wees daar eerlijk over en accepteer dat’

echt willen veranderen, we het ook snel kunnen. Kijk maar naar de nieuwe LNG-terminal in de Eemshaven, die er in mum van tijd was. Of de mondkapjes, tijdens de coronacrisis. En natuurlijk gaan er dingen fout als je haast hebt. Ik vind dat helemaal niet erg. We moeten daar eerlijk over zijn en fouten accepteren. Dat is beter dan dat we over dertig jaar terugkijken en zeggen: Hadden we maar meer vaart gemaakt.’

Leiderschap

De transitie vraagt om meer leiderschap, vinden zowel Victor als Marjan. Marjan: ‘Vorig jaar heb ik aan premier Rutte uit de doeken gedaan hoe we de hele industrie

binnen tien jaar om kunnen bouwen naar volledig emissieloos. Maar dan moet je er veel geld aan spenderen. Toch kan het, want er ligt nu heel veel subsidiegeld voor de industrie, zowel vanuit de EU als vanuit de Nederlandse overheid. Ik denk dat de Rotterdamse CEO’s de beleidsmakers in Den Haag kunnen inspireren om de juiste keuzes te maken, maar het echte leiderschap moet van het kabinet komen. Dat moet kiezen voor groene industriepolitiek: wat willen we hier in Nederland maken en doen? En er een inspirerend beeld bij schetsen van een klimaatneutraal en innovatief Nederland binnen tien jaar.’

Durf snel te gaan

Marjans oproep aan de leden van Deltalinqs is: ‘Durf samen de snelheid te ontwikkelen die nodig is voor een leefbare wereld voor de volgende generaties. Als we op de huidige weg doorgaan is 2050 echt te laat. De meeste mensen snappen wel dat er iets moet gebeuren, maar als je nu nog steeds denkt dat je dertig jaar de tijd kunt nemen krijg je spijt. Kijk minder naar de terugverdientijd van je klimaatinvesteringen. Niet alles hoeft in vijf of zeven jaar terugverdiend te worden, toch? Je bedrijf moet niet over de kop gaan,

maar je moet op basis van andere kengetallen gaan sturen. Dat is niet “soft”, maar keiharde “business”. Wil jij nog levenskansen hebben aan het eind van deze eeuw dan moet je veranderen.’ Victor benadrukt: ‘Met alle kansen die daarbij horen. Ik zie het duidelijk voor me: een bloeiende, toekomstbestendige economie in het Rotterdamse havengebied, vol van innovatie en bedrijven die nieuwe technologieën uitproberen en vermarkten.’ ●